

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

zajma vsak četrtek in veča s poštno vredn. in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naručnina se pošilja opravištvu v dilaškem semenišču (Knabenseminar). — Deložniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Šesti občni zbor Slovenskega društva.

(V Slovenski Bistrici 4. maja 1884.)

Točno ob 3. uri popoldne 4. maja t. l. odprl je društveni predsednik g. Paul Simon 6. občni zbor Slovenskega društva v g. Adelsteinovih prostorijah v Slov. Bistrici; predstavi g. okrajnega komisarja Kankovskija kot vladnega zastopnika, kojega ljudstvo takoj s kratkim „živijo“ pozdravi, in da besedo poslancu g. dr. Radaju. Naroda je bilo toliko, da niso dobili vsi prostora, sami posestniki. vrli Slovenci iz slov. bistriškega in konjiškega okraja, iz slednjega bil je tudi „oča“ dr. Prus pa iskreni domoljub č. g. župnik Slatinšek od sv. Jungerte navzoč. Tri hiše, veža bile so natačane, ljudje so stali tudi po klopih, mizah, še celo na peč so vlezli in v oknih stali, mnogi so pa morali zunaj ostati, ker niso mogli noter. Za red je bilo izvrstno skrbjeno.

G. dr. Radaj poroča o delovanju deželne zbornice v Gradci: navzoče kmete, pravi, utegne najbolj zanimati, kako da je njihov poslanec iztrgal saj to, da se je na deželne stroške začela delati nova steza od železniške postaje slov. bistriške v Šestrtze. Dobro bi bilo stezo od Bistrice nad Čadrame s konjiško dolino zvezati. K novejši postavi zastran dekel in hlapcev, katero so posebno nemški kmetje želeli, nasvetoval je dr. Radaj še prenapredbo viničarskega reda, kar pa je bilo na drugo leto odloženo. Volilni red za deželni zbor prenapredil se je toliko kmetskim ljudem v korist, da bodo v občinah v 3. redu tudi tisti volili, ki plačujejo samo 5 fl cesarske dače. Volilni red je tako sestavljen, da pride za 70.000 kmetov 1 poslanec, a za 7000 meščanov tudi 1, kar je očitno kmetom na škodo. Ali tega nemški liberali nečejo prenaprediti, ker bi sicer večino v deželnem zboru zgubili.

L. 1869 je cesarska vlada pouzročila, da je dežela Štajerska najela 9 milijonov dolga na bankovce in plačala Francozom, kar so ti

zahtevali. Reklo se je, da bode iz državne blagajnice ta dolg povrnen, kar se pa ni zgodilo, čeravno smo Štajerci 25—26000 fl. obresti vsako leto plačevali. Toda vse prošnje in tirjanja bila so zastoj Liberalni ministri še niti čuti niso hteli o tem. Sedaj vprašajo javno ministre slovenski poslanci baron Goedel, dr. Vošnjak in Herman. To pomaga. Napravila je se nagodba, da nekaj Štajerci odjenjajo, nekaj pa država doplača. Nagodbo je sprejel lani deželni zbor, ker so tudi najveljavniši liberalci n. pr. baron Waschingon, pl. Neubauer za njo glasovali. Dolg je sedaj vreden 600.000 fl. Vlada plača 400.000 fl. Štajerci pustijo 200.000 fl. Slovenski poslanci so za to glasovali, ker je bolje nekaj, kakor pa nič, in je bolje celo reč enkrat dokončati, kakor pa vsako leto še 25—26000 fl. za obresti iz deželne blagajnice doplačevati. Državni zbor je nagodbo sprejel kakor so jo ministri bili z deželnima odbornikoma Schreinerjem in Pairhuberjem dogovorili. Reč, 73 let zavlečena, je končana, saj deloma na korist Štajerske, to pa s pomočjo slovenskih poslancev! (Gromovito: živijo), (a ne nemškega liberalca Hamner-Ambos-Schmidererja. Ured.)

Eden izmej kmetov želi, naj bi poslanci zoper „šnops“ nekaj storili in vse mu pritrdi „proč s šnopsom“. Dr. Radaj odgovori, da ima takšno postavbo državni zbor v delu, kder bode baron Goedel uže skušal željam volilcev ustreči.

Župan g. Jurij Žnidar izreka v imenu volilcev g. dr. Radaju in vsem slovenskim poslancem najpristronejšo zahvalo, in g. Novak priporoča, naj bode g. dr. Radaj zopet izvoljen v poslanca, čemur navzoči z navdušenimi živjalki pritrdijo.

Sedaj dobi g. dr. d. Dečko besedo in v izvrstnem, dobro premišljenem govoru riše Slovincem nevarno rovanje nemškega šulvereina. Po pravilih bi imel skrbeti za nemško dečo, a v resnici lovi slovensko. Po zvijačah in z

denarjem skuša iz slovenskih šol pometati slovenske bukvice, slovensko poučevanje. Ruški glažutarji so za nemško deco nekaj malega od njega dobili in od nemških Lugačanov tirja peneze nazaj, ker ni upanja, da bi slovenske otroke od sv. Ane tje zvalili. Sploh nemški šulverein dela na ponemčurjenje Slovencev, a ne, da bi se ti res nemški naučili. Ob enem je politično sredstvo nemškim liberalcem, da bi pri volitvah spodrinoli slovenske poslance. Zato je vsak Slovenec, kateri k nemškemu šulvereinu pristopi, ali obžalovanja vreden nevednež ali naravnost ostuden izdajalec. (Trikratni živijo zadoni vrlemu govorniku v zahvalo.)

Sesti občni zbor je zatem sprejel resolucijo: Slovincem koristijo le slovenske šole, v katerih učitelji vseskozi slovenski poučujejo ter po slovenskih bukvicah in s pomočjo slovensčine razlagajo vse predmete, tudi nemščino, ki se naj tudi uči, kder to ljudje želijo, to pe takrat, ko so otroci za to uže zadosti godni in zbrihtani, sploh slovensčina bodi poučevalni jezik (Unterrichtssprache), nemščina pa more biti pončni predmet (Unterrichtsgegenstand).

Tretji govornik je bil g. dr. Gregorec ter dokazival, da je Slovincem le z nemškimi konservativci mogoče shajati, katere vodita kneza Alfred in Alojz Liechtenstein. Liberalci so Slovincem vseskozi sovražni tako, da še jim v Bistrici niti proti plači prostora za zborovanje niso privoščili, med tem ko je pravičen nemec, g. Adelstein, brezplačno svoje prostorije na razpolaganje dal. Jednako je tudi v deželni zboru. Knez Liechtenstein želi miru s Slovenci na podlagi pravičnosti in še ob enem meri njegova stranka na to, da bi kmeti stan pogina rešili. Govornik dokazuje potem po številkah, kako so kmetje v liberalnej dobi se pogreznoli v strahovite dolgove (kmečki ljudje imajo 2000 milijonov goldinarjev intabuliranih, štajerski pa izmed jih največ, namreč okolo 200 milijonov ter morajo vsako leto zemlji, toči, uimam, ustim pritrpati 10 milijonov za činže; strašno). Pomagati pa tukaj liberalni poslanci ne morejo, ker so vse sami zakrivali, in tudi nečejo, ker le zato sedaj kmete lovijo, da bi še dalje v deželi gospodarili. Zato si morejo slovenski kmetje le tako pomagati, da izvolijo 8 slovenskih poslancev, ki potem z nemškimi konservativci v manjino potisnejo nemške liberalce. Potem bode kakor kranjski tudi štajerski zbor, sklical strokovnjake v posvetovanje, kako bi se najhitrej pa najleži kmečkemu stanu pomoglo. Zato se naj Slovenci ne dajo od nemških liberalcev iz mest in trgov strašiti, nalegati in zapeljati. Lepa je zemlja slovenska. Zato silijo tujci v njo. Branimo se torej. Slovenci smo, Slovenci hočemo ostati in živeti na slovenskih tleh tako spoštovani, kakor so Nemci na nemških. To je naša narodna dolžnost pa

tudi pravica, celó od svitlega cesarja priznana. Med tem pride državni poslanec g. dr. Vošnjak ter uvidevši, ka so ljudje uže utrjeni, spregovori le nekoliko prav živahnih in domoljubnih besed; zlasti tolaži in spodbuja narod, naj stanovitno vstraja v borbi za svoje pravice. Naposled bo zmaga naša in tudi Slovincem prisije solnce boljših dnij!

Sedaj izreče g. predsednik domoljubno zahvalo g. poslancu dr. Vošnjaku, ki se je tako daleč potrudil k nam, ter nas s svojimi tolažljivimi besedami razveselil, vsem govornikom, hišnemu gospodarju, vsem domoljubom, ki so pripravljali denešnje zborovanje, zlasti pa g. okrajnemu komisarju za zdatno varstvo ter sklence nepričakovano sijajni, za bodoče volitve in za narodno slovensko reč v Slov. Bistrici velevažni 6. občni zbor s trikratnim živijo svitlemu cesarju! Narod zagromi živijo, da se razlega po vsjej Slovenskej Bistrici.

S telegrami hvaležno sprejetimi počastili so nas: 1. slava zbranim braniteljem slovenskih pravic. Kdor je pošten in zaveden Slovenec, ta je z Vami! Živeli rodoljubi! Čitalnica mozirska. 2. Savinjski Sokol pozdravlja ves slavni zbor, ter mu želi najsijajnejši uspeh v blagem naporu proti vrazjemu navalu. Na zdravje. Odbor. 3. Srčen bratovski pozdrav slovenskim korenjakom; z Vašimi nazori in sklepi se strinja katol. polit. društvo v Konjicah. Mikuš. 4. Vsakemu svoje; na slovenski zemlji pa smo in moramo biti na večne čase gospodarji mi Slovenci sami. Živeli zbrani domoljubi! Čitalnica Šmarijska. 5. Slovenskemu društvu pa našim neustrašljivim državnim in deželnim poslancem srčen pozdrav in dober uspeh. Dr. Geršak, dr. Žižek. 6. Narodnim boriteljem Slava! Sever v Ormoži. 7. Ptujski Slovenci kličemo zborovanju gromovito: živijo. Povsod in vsikdar mora Slovenec imeti pogum pred celim svetom izreči: jaz sem Slovenec. On mora imeti pogum povsod svojo pravico zahtevati, uspeh našega delovanja mora biti, da na Slovenskem bo Slovenec gospodar. Dr. Gregorič. 8. Želeči najboljši uspeh pri denešnjem zborovanju in navdušenje za naše svete pravice. Čestitamo slavnim govornikom, borečim se za narodne svetinje in zbranemu slovenskemu ljudstvu, posebno bodočim volilec, da izvolijo odločna dva narodnjaka in neprestrašena borilca v deželni zbor. Živela naša lepa domovina. Živeli Slovenci!

Državni slovenski poslanci.

Gospodarske stvari.

Prehod od suhe na zeleno krmo.

Vreme je tu, ko bodo trave in detelje dobre za košnjo in ktero bodo rabili kmetovalci

